

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä -konserni

KONSERNIOHJE

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän konserniohje

Sisällysluettelo

1	Rovaniemen koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka ja omistajastrategia	4
2	Kunta- tai kaupunkikonsernin määritelmä	4
3	Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite	5
4	Soveltamisala	5
5	Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen	6
6	Konserniohjeen sitovuus	7
7	Konsernijohto eli REDUn toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta konserniasioissa	7
8	Konserniraportointi	8
8.1	Raportoinnin sisältö ja rajoitukset	8
8.1.1	Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä ohjaus	8
8.1.2	Kirjanpito-, tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet	9
8.1.3	Toiminnan ja talouden raportointi	9
8.1.4	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi	10
9	Keskittetyt konsernipalvelut ja keskittetyt sisäiset palvelut	10
9.1	Sisäisten palvelujen järjestäminen ja ohjeistus	10
9.2	Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet	10
9.2.1	Hankintayksikkö	10
9.2.2	Konsernin sisäiset hankinnat	11
9.2.3	Hankintayhteistyö	11
9.3	Rahoitusta, sijoituksia ja takausten antamista koskevat ohjeet	11
9.3.1	Maksuliikenne ja rahoitus	11
9.3.2	Sijoitustoiminta	11
9.3.3	Takauksen, vakuuden ja konserninlainan antaminen	11
9.4	Riskienhallinta	12
9.5	Henkilöstöpolitiikka	12
10	Konsernin valvonta, tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät	13
10.1	Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta ja tarkastus	13
10.2	Tytäryhteisön konsernivalvonta	13
10.3	Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät	13
11	Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen	14

Luonnos 0.4.2 lausuntoversio korjauksin

12	Tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa	14
13	Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet ja REDUn edustajien ohjeistaminen	14
14	Tiedottaminen ja viestintä konsernia koskevista asioista	15
15	Tiedonsaantioikeus.....	16
15.1	Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen	16
15.2	Tiedonhallinta ja julkisuus	16
16	Tietosuoja-asetus ja tietosuojavastaava	16
17	Konserniohjeiden voimaantulo	17

Päivitys- ja hyväksymismerkinnät

Versio	Päivä- määrä	Hyväksytty
0.2	23.2.2021 19.3.2021	Luonnos uudeksi versioksi laadittu työpalaverissa 23.2, 19.3., 12., 21. ja 26.4.
luonnos 0.2.2	26.4.2021	Tytäryhteisöjen hallitusten lausunto/kommentointiversio. Sisältää: - Punaisella tekstivärillä korostettu lisäykset, muutokset- ja korjaukset. - Mustalla tekstivärillä muuttumaton teksti.
luonnos 0.3.1	17.5.2021	Korjattu johtoryhmässä 17.5. havaittu, kohdassa 9.5. ollut kielioppivirhe.
luonnos 0.4.1	19.5.2021	Poistettu säätiöitä koskevat maininnat kohdista 2, 4 ja 14, sekä tarkennettu kohdan 4 taulukkoja.

1 Rovaniemen koulutuskuntayhtymän omistajapolitiikka ja omistajastrategia

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä (REDU) omistajapolitiikalla linjataan REDUn suora ja välillinen eri yhteisöjen kautta tapahtuva omistajuus. Omistajapolitiikan tavoitteena on tukea REDUn perussopimuksen mukaisten tehtävien laadukasta ja taloudellista toteuttamista. REDU-kuntayhtymä yhdessä sen 100 %:sti omistamien tytäryhteisön kanssa muodostaa REDU-konsernin.

REDUn tehtävänä on huolehtia siitä, että sen määräysvallassa olevissa yhteisöissä toimivat REDUn edustajat toimivat REDU strategisessa suunnittelussa sekä toiminnan ja talouden ohjauksen prosessissa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. REDUn tehtävänä on myös huolehtia, että näiden yhteisöjen seuranta ja raportointi järjestetään tarkoituksenmukaisesti samalla tavalla kuin REDUn omien tulosalueiden ja sisäisten palvelujen yksikköjen seuranta ja raportointi.

REDUn omistajapolitiikassa on kyse omistajan strategisista valinnoista ja siinä onnistumisen arvioinnista sekä konserniohjauksesta. **REDUn omistajapolitiikan strategisten valintojen lähtökohtana on REDUn perussopimuksen § 4 mukaisten, sille annettujen tehtävien sekä niitä suoraan tukevien palvelujen toteuttaminen laadukkaasti, taloudellisesti ja säädösten mukaisesti.**

Kuntalain mukaisena kuntayhtymänä ja konsernina REDU perussopimuksen ja hallintosääntönsä sekä tämän konserniohjeen mukaisesti REDU määrittelee ja päättää miten se käyttää omistukseen liittyvää määräysvaltaa. REDU määrittelee ja päättää myös, missä tehtävissä ja hankkeissa REDUn on perusteltua olla omistajana ja sijoittajana.

Konserniohjaus jakaantuu omistajaohjaukseen ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamiseen.

- **Omistajaohjaus** tarkoittaa toimenpiteitä, joilla REDU omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa REDUn omistaman yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan (Kuntal 46 §) sekä REDUn edustajien päätösvallan käytön ohjaamista omistamansa yhtiön yhtiökokouksessa tai vastaavassa toimielimessä.
- **Tytäryhteisöjen valvontaa koskevia ohjeita** taas annetaan REDUn omille toimielimille ja viranhaltijoille.

2 Kunta- tai kaupunkikonsernin määritelmä

Kuntien ja kuntayhtymien osalta Kuntalain 410/2015 6 a §:ssä on määritelty, mitä tarkoitetaan kuntakonsernilla, tytäryhteisöllä ja emo yhteisöllä.

Tytäryhteisö

Yhteisö, jossa kuntayhtymällä on kirjanpitolain (1336/1997) 1 luvun 5 §:ssä tarkoitettu määräysvalta, on kuntayhtymän tytäryhteisö. Kuntayhtymä tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin.

Kuntayhtymän tytäryhteisöjä voivat olla yksityisoikeudelliset yhteisöt kuten osakeyhtiöt.

Emoyhteisö eli kuntayhtymäkonserni

Kuntayhtymä on kuntakonsernin emoyhteisö ja kuntayhtymän tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa kuntayhtymällä yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräysvalta. Kirjanpitolaissa määräysvallalla tarkoitetaan tilannetta, jossa emoyhteisöllä on:

Luonnos 0.4.2 lausuntoversio korjauksin

- oikeus käyttää yli puolta kohdeyrityksen kaikkien osakkeiden tai osuuksien tuottamasta äänimäärästä tai
- oikeus nimittää tai erottaa enemmistö jäsenistä kohdeyrityksen hallituksessa tai siihen verrattavassa toimielimessä taikka toimielimessä, jolla on tämä sama oikeus.

Lisäksi kirjanpitovelvollisella katsotaan olevan määräysvalta kohdeyrityksessä, jos sitä johdetaan yhteisesti kohdeyrityksen kanssa tai kirjanpitovelvollinen muulla tavoin tosiasiallisesti käyttää määräysvaltaa kohdeyrityksessä.

Kuntakonserniin kuuluvat myös yhteisöt, joissa kunnan tytäryhteisöt käyttävät määräysvaltaa. Esimerkiksi kuntayhtymän kokonaan omistaman osakeyhtiön perustama ja omistama yhtiö kuuluu kuntakonserniin.

Konsernijohdolla tarkoitetaan REDU kuntayhtymän johtoa eli REDUn toimielimiä ja johtavia viranhaltijoita, jotka vastaavat REDU-konsernin johdosta. Tästä tarkemmin luvussa 7.

3 Konserniohjeen tarkoitus ja tavoite

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän (jatkossa REDU-konserni) konserniohjeen **tarkoituksena on ohjeistaa REDU-konserniin kuuluvien yhteisöjen toimintaa REDUn omistajaohjauksen tavoitteiden mukaisesti.**

Konserniohjeen **tavoitteena** on yhtenäistää REDU-konsernin tytäryhteisöjen toimintaa, toiminnan läpinäkyvyyden lisäämiseen, REDU-konsernin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantamiseen ja tiedonkulun tehostamiseen.

4 Soveltamisala

Tämä luku säilyy muuttumattomana. Ainoastaan taulukkojen tiedot on tarkistettu / täydennetty.

Tämä konserniohje koskee Rovaniemen koulutuskuntayhtymää ja sen tytäryhteisöjä sekä näiden tytäryhteisöjä. Kuntayhtymän osakkuusyhteisöissä kuntayhtymän edustajien tulee pyrkiä siihen, että konserniohjeen periaatteita noudatetaan myös näissä yhteisöissä. **Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen omistajaohjauksessa.**

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän konserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kuntayhtymällä on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

TAULUKKO 1. REDUn tytäryhteisöt

REDUn tytäryhteisön nimi	Omistaja	Konsernin omistusosuus
REDU Edu Oy	Kuntayhtymä	100 %
Santasport Finland Oy	Kuntayhtymä	100 %
As Oy Ounasvaaran Helmi	Santasport Finland Oy	100 %
Yhteensä		100 %

Kuntayhtymän osakkuusyhteisöllä tarkoitetaan kirjanpitolain 1 luvun 7 ja 8 §:ien tarkoittamaa omistusyhteisyyttä ja osakkuusyhtymää:

TAULUKKO 2. REDUn Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisö	Omistaja	Konsernin omistusosuus
LapIT Oy	Kuntayhtymä	3,13 %
Arctic Golf Oy	Kuntayhtymä	2 osaketta
Lappica Oy	Kuntayhtymä	1 osake

Säätiöt:

Santasport Lapin Urheiluopiston rehtorilla on itseoikeutettu jäsenyys Lapin Urheiluopistosäätiön hallituksessa (Lapin Urheiluopistosäätiön säännöt 15.12.1998, 11 §).

5 Konserniohjeen käsittely ja hyväksyminen

Osakeyhtiölain mukaan yhtiön hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja sen osakkeenomistajien eli REDUn etua.

REDU-kuntayhtymän osalta konserniohjeen hyväksyy REDUn yhtymäkokous. Ennen hyväksyntää yhtymäkokouksessa selvitetään tytäryhteisöjen hallitusten näkemykset, ettei konserniohje ole ristiriidassa lainsäädännön tai yhteisön sääntöjen tai yhtiöjärjestysten kanssa.

REDUn määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen hallitukset ja yhtiökokoukset tai muiden tytäryhteisöjen vastaavat toimitukset käsittelevät ja hyväksyvät osaltaan konserniohjeen. Samalla tytäryhteisö sitoutuu kokonaisuudessaan konserniohjeen noudattamiseen.

Konserniohjeen käsittelystä tytäryhteisön hallituksen kokouksessa on toimitettava pöytäkirjanote REDUn sisäisiin palveluihin.

Konserniohjeen hyväksymiseen liittyvät, REDUlle toimitetut tytäryhteisöjen hallitusten kokousten pöytäkirjan otteet ovat julkisia asiakirjoja.

6 Konserniohjeen sitovuus

Konserniohje on sitova siltä osin, kun se ei ole lainsäädännön kanssa ristiriidassa.

Hyväksytyä konserniohjetta noudatetaan konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä tai yhtiöjärjestyksestä taikka säännöistä muuta johdu.

Omistajaohjauksen käyttämisessä REDU huomioi konsernin kokonaisedun ja kutakin yhteisöä koskevaan lainsäädäntöön sisältyvän yhteisön omistajien yhdenvertaisen kohtelun periaatteet. Omistajaohjausta ei saa käyttää siten, että yhteisön päätös tai toimenpide tuottaa yhteisön toiselle omistajalle tai muulle epäoikeutettua etua tai haittaa yhteisön tai yhteisön toisen omistajan kustannuksella.

Konserniohjeeseen perustuvien yksittäisten ohjeiden ollessa ristiriidassa yhteisöä koskevien säännösten, kuten yhteisö- tai kirjanpitosäädännön tai muun velvoittavan lainsäädännön kanssa, noudatetaan voimassa olevaa velvoittavaa lainsäädäntöä. Yhteisön johdon on ilmoitettava ristiriidasta olevista ohjeista välittömästi kirjallisesti REDUn sisäisiin palveluihin ja kuntayhtymän johtajalle. **Tarvittaessa konserniohjetta tältä osin päivitetään ja korjattu ohje tuodaan kohdan 5 mukaisesti muutettuna hyväksyttäväksi.**

Konserniohje ei muuta tytäryhteisöjen, osakkuusyhteisöjen tai REDUn johdon oikeudellista asemaa tai vastuuta. **Konserniohjeen noudattamatta jättäminen käsitellään ensisijaisesti omistajaohjauksen keinoin.** Konserniohjeen noudattamatta jättäminen voi kuitenkin johtaa vahingonkorvausvastuuseen, mikäli sen noudattamatta jättämisen seurauksena on merkittävää vahinkoa tai haittaa tytäryhteisölle tai REDU-konsernille.

7 Konsernijohto eli REDUn toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta konserniasioissa

Konsernijohdolla tarkoitetaan REDU kuntayhtymän johtoa eli REDUn toimielimiä ja johtavia viran haltijoita, jotka vastaavat REDU-konsernin johdosta. Konsernijohdosta ja sen tehtävästä ja toimivallan jaosta on päätetty REDUn hallintosäännössä.

REDUn konsernijohdolle esitettävät asiat esitetään ensin kuntayhtymän johtajalle. Tytäryhteisö ei voi suoraan esittää asiaa yhtymähallitukselle tai yhtymäkokoukselle päätettäväksi.

REDUn hallintosäännön 15.6.2020 3 §:n mukaisesti yhtymähallituksen esittelijänä ml. tytäryhteisöjä koskeva asia, toimii kuntayhtymän johtaja. Hänen ollessa estyneenä esittelijänä toimii kuntayhtymän varajohtaja tai heidän molempien ollessa estynyt erityisestä syystä yhtymähallituksen puheenjohtaja. Yhtymäkokouksessa päätettävistä asioista esityksen tekee REDUn yhtymähallitus.

REDUn hallintosäännön 15.6.2020, 20 § Konsernijohdon tehtävät ja toimivallan jako, mukaisesti:

Yhtymäkokous:

- päättää kuntayhtymän ja konsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista,
- hyväksyy konsernitilinpäätöksen sekä
- hyväksyy konserniohjeen sekä
- päättää kuntayhtymän ja konsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Yhtymähallitus:

- ohjaa konsernia antamalla konsernitason toimintaohjeet ja -periaatteet sekä konserniohjetta yksityiskohtaisemmat ohjeet,
- antaa tarvittaessa ohjeet kuntayhtymää edustaville henkilöille kuntayhtymän kannanottamisesta käsiteltäviin asioihin, jollei ohjeiden antamista ole ohjesäännöllä annettu kuntayhtymän muulle viranomaiselle,
- ohjeistaa yhtiökokousedustajaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinnassa, hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä (KL 47 §),
- seuraa konserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnan ja valvonnan järjestämistä sekä ohjeiden noudattamista ja tekee tarvittaessa kehittämis- ja toimenpide-ehdotuksia ja antaa toimintakertomuksen yhteydessä valtuustolle tiedot tytäryhteisöjen toiminnasta.

Kuntayhtymän johtaja:

- johtaa yhtymähallituksen alaisena konsernipolitiikkaa,
- valitsee kuntayhtymän tytär- ja osakkuusyhteisöjen yhtiökokousedustajat. Kuntayhtymäedustajilta edellytetään tehtävään soveltuvaa osaamista ja kirjallista suostumusta tehtävään.
- vastaa näiden ohjeiden ja hallintosäännön mukaan johtajalle kuuluvista tehtävistä,
- seuraa kuntayhtymän omistajapolitiikan toteutumista ja raportoi tarvittaessa hallitukselle ja
- seuraa konsernin ja konserniohjeen toimivuutta ja tekee tarvittaessa ehdotuksia konsernin rakenteen ja ohjeiden kehittämisestä yhtymänhallitukselle ja yhteisölle.

Tarkastuslautakunta arvioi yhtymäkokouksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten konsernia koskevien tavoitteiden asettelua ja toteutumista.

8 Konserniraportointi

8.1 Raportoinnin sisältö ja rajoitukset

8.1.1 Toiminnan ja talouden suunnittelu sekä ohjaus

Rovaniemen koulutuskuntayhtymä -konsernin talousarvioin valmistelun yhteydessä, kuntayhtymän johtaja neuvottelee tytäryhteisöjen kanssa niille tuleville vuosille asetettavista taloudellisista ja toiminnallisista tavoitteista sekä niihin liittyvistä olennaisista riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä investointisuunnitelman merkittävistä investoinneista.

Tytäryhteisön on laadittava ja niiden hallituksen on toimitettava kuntayhtymän johtajalle ja talouspäällikölle kuntayhtymän johtajan kanssa neuvoteltujen alustavien tavoitteiden pohjalta laadittu talousarvio ja taloussuunnitelma, johon sisältyy tulos-, rahoitus- ja investointisuunnitelman sekä olennaiset riskit ja epävarmuustekijät yhtymähallituksen antaman aikataulun mukaisesti. Taloussuunnitelman on oltava vähintään kolmivuotinen (talousarvio ja 2 taloussuunnitelmuvuotta) ja siitä on käytävä ilmi tytäryhteisölle asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet. Investointisuunnitelma tehdään kolmelle vuodelle.

REDUn yhtymähallitus hyväksyy ja REDUn yhtymäkokous vahvistaa REDU-konsernin talousarvion ja -suunnitelman ml. siihen sisällytetyt tytäryhteisön talousarvioin ja taloussuunnitelman ja tytäryhteisölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

Taloussuunnitelman lisäksi tytäryhteisön tulee toimittaa kuntayhtymän johtajalle tietoja mm. tulevista konserni- ja yhtiöjärjestelyistä, merkittävistä muutoksista mainittujen yhteisöjen liiketoiminnassa ja toimialassa sekä merkittävistä sitoumuksista kuntayhtymän johtajan määrittelemällä tavalla. Nämä tässä kappaleessa esitetyt lisätiedot eivät ole julkista tietoa.

Tytäryhteisön hallitus vastaa ja raportoi vuosittain omistajalle eli REDU-konsernille sovittujen ja REDUn yhtymäkokouksessa vahvistettujen toiminnallisten toteutumisesta. Taloudellisista tavoitteista raportoidaan neljännesvuosittain konserniohjeen kohdan 8.1.3. mukaisesti.

8.1.2 Kirjanpito-, tilinpäätös- ja konsernitilinpäätösperiaatteet

REDUn tytäryhteisöissä noudatetaan kuntalain ja kirjanpitolain mukaisia kirjanpito- ja tilinpäätösperiaatteita sekä määräyksiä. REDU-konsernin tilinpäätökseen kuuluvat konsernituloslaskelma, konsernitase ja konsernin rahoituslaskelma sekä tarvittavat liitteet. Kirjanpitolain mukaan tilinpäätös on laadittava kolmen kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä eli kuntakonsernissa maaliskuun loppuun mennessä.

Tytäryhteisöillä on oltava kalenterivuotta vastaava tilikausi. Erityisestä syystä yhtymähallitus voi hyväksyä poikkeavan tilikauden. REDUn talouspäällikkö antaa ennen tilikauden päättymistä tarkennetut ohjeet tytäryhteisöille ja osakkuusyhteisöille konsernitilinpäätöstä varten annettavien tietojen sisällöstä, muodosta ja aikataulusta.

8.1.3 Toiminnan ja talouden raportointi

REDUn tytäryhteisöissä hallituksen tai sitä vastaavan toimielimen on annettava yhtymähallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntal 116 §).

Osavuosikatsaukset annetaan yhtymähallitukselle neljännesvuosittain. Tytäryhteisöjen on toimitettava tilinpäätöksen yhteydessä seuraavat raportit:

- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- osavuosikatsauksen yhteydessä arvio talousarvion toteutumisesta vuositasolla
- selvitys rahoitusasemasta/sijoitustoiminnasta
- selvitys vuositasoitteiden toteutumisesta ja toteutusvaiheesta
- lähiajan merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset tapahtumat.

Vuosiraportointi tapahtuu REDU-konsernin tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadinnan yhteydessä. Tytäryhteisön tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säädösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava myös toimintavuoden aikana aina välittömästi kuntayhtymän johtajalle ja yhtymähallitukselle. Tytäryhteisön on annettava kuntayhtymän johtajan tai yhtymähallituksen pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan myös kesken toimintavuoden.

8.1.4 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja raportointi

Tilivelvolliset ovat vastuussa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuudesta. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tuloksellisuutta voidaan seurata talousarviovuoden aikana esim. osavuosikatsauksissa tai osassa niitä.

REDUn yhtymähallituksen tulee raportoida kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Lisäksi tilinpäätöstä ja toimintakertomusta koskevan kuntajaoston yleisohjeen mukaan toimintakertomuksessa tulee antaa selvitys konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä **sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista**.

Tytäryhteisöjen tulee raportoida **kuntayhtymän johtajalle ja yhtymähallitukselle** tytäryhteisöjen merkittävimmistä riskeistä sekä riskienhallinnan toimivuudesta ja riittävydestä yhteisön toimintakertomuksessa vuosittain ja tarvittaessa myös osavuosikatsauksessa. Mikäli tytäryhteisössä havaitaan tilikaudella uusia ja merkittäviä riskejä, tulee niistä raportoida viipymättä **kuntayhtymän johtajalle ja yhtymähallitukselle**. Lisäksi tulee varmistaa, että raportoinnin perusteella ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

9 Keskitetyt konsernipalvelut ja keskitetyt **sisäiset palvelut**

9.1 **Sisäisten palvelujen** järjestäminen ja ohjeistus

Konsernipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita konserniyhteisö tuottaa keskitetysti muille konserniin kuuluville yhteisöille. Konsernipalveluissa on otettava huomioon hankintalainsäädännön reunaehdot ja rajoitukset.

REDU-konsernin konsernipalveluja ovat mm. REDUn sisäisinä palveluina tuotettavat talous- ja henkilöstöpalvelut, tietohallinnon **ml. arkistoinnin- ja tietosuojan** palvelut, **ICT-palvelut**, kiinteistöpalvelut, ravitsemispalvelut. **Konsernipalveluina tuotetaan myös opiskelijapalveluja ja viestintäpalveluja**. Konsernipalveluihin sisältyy myös tilintarkastuksen järjestäminen.

Konsernipalvelujen käyttämisestä ja niiden kustannusta tytäryhteisö ja REDU sopivat keskenään. Päätös konsernipalvelujen käyttämisestä tehdään jokaisessa tytäryhteisössä erikseen. Tytäryhteisön on **aina** selvitettävä **kuntayhtymän johtajan ja yhtymähallituksen** kanssa etukäteen konsernipalvelujen käyttö ennen **mahdollista** ulkoistamista tai **jos tytäryhteisö päättää siirtää aiemmin keskitettynä sisäisenä palveluna toteutetun toiminnan itsensä hoidettavaksi**.

9.2 Tavaroiden ja palvelujen hankintoja ja omaisuuden luovutuksia koskevat ohjeet

9.2.1 Hankintayksikkö

Silloin kun tytäryhteisön tehtävänä on toimia julkisoikeudellisena laitoksena ja rahoitus perustuu pääosin julkiseen rahoitukseen se on myös hankintalain mukainen oma hankintayksikkönsä, jonka tulee kilpailuttaa hankinnat hankintalain mukaisesti.

Mikäli tytäryhteisön toimii kaupallisesti ns. kilpailuilla markkinoilla, yhtiöllä ei ole velvollisuutta noudattaa hankintalakia

9.2.2 Konsernin sisäiset hankinnat

REDU-konsernin tulosalue tai tytäryhteisö voi hankkia tuotteita ja palveluja REDU-konsernin 100 %:sti omistamiltaan tytäryhteisöiltä suorahankintana ilman kilpailutusta vain siinä tapauksessa, että toimittava yhtiön tehtävänä on pääosin tuotteiden tai palvelujen tuottaminen vain REDU-konsernin tulosalueille ja/tai tytäryhteisöille eli on ns. In-house -yhtiö -asemassa.

9.2.3 Hankintayhteistyö

Tämä kohta säilyy muuttumattomana.

Tytäryhteisöjen on selvitettävä hankintayhteistyön edellytykset ennen hankintojen toteuttamista. Päätös hankintayhteistyöhön osallistumisesta tehdään erikseen kussakin tytäryhteisössä REDUn ohjeistuksen mukaisesti, ellei ole perusteltua syytä poiketa siitä. Hankintaohjeissa annetaan yksityiskohtaisemmat määräykset hankintojen menettelytavoista ja yhteishankinnoista. Hankintalainsäädäntö ja sen nojalla annetut hankintaohjeet koskevat vain hankintoja. Merkittävien käyttöomaisuushyödykkeiden ja arvopapereiden luovutuksista on neuvoteltava kuntayhtymän johtajan kanssa.

9.3 Rahoitusta, sijoituksia ja takausten antamista koskevat ohjeet

9.3.1 Maksuliikenne ja rahoitus

REDU-konsernissa pyritään tytäryhteisöjen yhteistyöllä parhaaseen mahdolliseen tulokseen ja hyötyyn. Maksuliikennepalveluita hoidetaan REDU-konsernissa keskitettyinä sisäisinä palveluina. Maksuvalmius on pidettävä kussakin konserniin kuuluvassa tytäryhteisössä riittävänä.

Vieraan pääoman hankinnan on oltava toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Pitkäaikaisen lainojen käyttö suurimmissa hankkeissa vahvistetaan talousarviossa. REDU-konsernissa rahoitus-, kassavirta- ja otto- ja antolainausasioita hoitaa talouspäällikkö. Tytäryhteisöillä on velvollisuus hyvissä ajoin aloittaa neuvottelu kuntayhtymän johtajan, talouspäällikön ja kehitysjohtajan kanssa rahoitus-, kassavirta-, otto- ja antolainauksia varten. Tytäryhteisöt kilpailutavat pitkäaikaiset ottolainansa tai limiittiluoton lyhytaikaisiin lainatarpeisiin.

9.3.2 Sijoitustoiminta

REDUn tytäryhteisöjen on järjestettävä sijoitustoimintansa yhteistyössä REDUn kanssa. Tytäryhteisön sijoituksen onnistumisesta vastaa tytäryhteisö ja tytäryhteisön päätösvaltainen toimielin.

9.3.3 Takauksen, vakuuden ja konserninlainan antaminen

REDUn takauksista päättää yhtymähallitus. REDU kuntayhtymänä voi taata tytär- ja osakkuusyhteisöjen ottolainoja, mikäli se alentaa lainakustannuksia tai tytäryhteisön ei ole muita vakuuksia. REDU voi vaatia takauksista takausprovision. Takauksissa on otettava huomioon EU-lainsäädännön ja valtioneuvoston päätösten rajoitukset.

Kuntayhtymän tulee ottaa kaikissa tilanteissa huomioon, ettei kuntayhtymän myöntämä takaus saa vaarantaa kuntayhtymän kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kuntayhtymä ei saa myöntää takausta, jos takaukseen sisältyy merkittävä taloudellinen riski. Kuntayhtymän edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Vastavakuuksien ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä vaan riittää, että ne kattavat kuntayhtymän riskien näkökulmasta riittävän osan.

Tytäryhteisö ei ilman kuntayhtymän johtajana lupaa voi myöntää takauksia tai käyttää omaisuuttaan vakuutena.

Konsernilainan myöntämisestä päättää yhtymähallitus. Laina tulee myöntää markkinaehtoisesti ja niin, että huolellisesti markkinoilla toimiva lainanantaja olisi myöntänyt lainan vastaavilla ehdoilla ja sille tulee asettaa riittävät vakuudet.

9.4 Riskienhallinta

Riskienhallinta on osa konsernin valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että tytäryhteistö liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan.

Kokonaisvaltaisella riskienhallinnalla voidaan saavuttaa haluttu kokonaisriskien taso verrattuna yhtiön riskinottokykyyn niin, että yhtiön liiketoiminnan jatkuvuus ei vaarannu.

Konsernissa noudatetaan kuntayhtymän ja tytäryhteisön kesken yhtenäistä riskienhallintapolitiikkaa. Tytäryhteistöjen on neuvoteltava riittävän ajoissa kuntayhtymän johtajan kanssa riskianalyysiin ja riskien vakuuttamiseen liittyvistä asioista.

REDUn riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta on annettu erilliset ohjeet yhtymähallituksen 28.4.2021 päätöksellä XX § / 2021 (täydennetään kokouksen päätöksen mukaiseksi).

9.5 Henkilöstöpolitiikka

Konsernin tytäryhteistöjen on noudatettava toiminnassaan pääsääntöisesti REDUn henkilöstöpolitiikan periaatteita sekä voimassa olevia alan työehtosopimuksia. Kilpailuilla markkinoilla kaupallisesti toimiva tytäryhteistö voi poiketa REDUn henkilöstöpolitiikan periaatteista, mikäli se on yhtiön toiminnan näkökulmasta perusteltua. Poikkeamista on neuvoteltava konsernijohdon (kuntayhtymän johtaja) kanssa ennen niistä päättämistä.

Henkilöstön käytön REDU-konsernissa tulee olla tehokasta, tarkoituksenmukaista ja taloudellista. Henkilöstön osalta huomioidaan mahdollisuudet henkilöstön sisäiseen liikkuvuuteen ja toimintojen hoitamiseen keskitetysti. REDUn palveluksessa olevalla henkilöllä voi olla samanaikaisesti palvelusuhde myös tytäryhteisön kanssa.

Tytäryhteisöt järjestävät eläkevakuutuksensa lähtökohtaisesti Kuntien eläkevakuutuksessa silloin, kun se on REDUn edun mukaista eikä tytäryhteisön etu muuta edellytä.

10 Konsernin valvonta, tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on osaltaan varmistaa, että yhteisön toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio on luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

10.1 Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta ja tarkastus

Tytäryhteisöjen sisäinen valvonta järjestetään kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeiden mukaisesti.

Tytäryhteisöjen hallitusten ja toimitusjohtajien vastuulla on sisäisen valvonnan rakenteiden luominen omassa organisaatiossaan. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee hyväksyä yhtiölle sisäisen valvonnan ohjeet ja pitää ne ajan tasalla. Yhteisön hallituksen on valvottava sisäisen valvonnan toteutumista ja ohjeiden noudattamista.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja. Sisäisen tarkastuksen henkilöstö ei saa paljastaa sivulliselle haltuunsa mahdollisesti saamaansa salassa pidettävää tietoa tai liikesalaisuuksia.

10.2 Tytäryhteisön konsernivalvonta

Sisäisen valvonnan toimivuudesta koko kuntayhtymässä vastaa yhtymähallitus ja sen valvontavastuu on kuntayhtymän johtajalla ja toteuttamisvastuu tilivelvollisilla.

Kuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalla ja johtajalla on oikeus osallistua tytäryhteisön hallituksen kokouksiin ja käyttää niissä puheoikeutta osakeyhtiölain 6 luvun 5 §:n 2. momentin mukaan. Tytäryhteisöjen yhtiöjärjestyksiin tulee viipymättä sisällyttää tämän mahdollistava määräys seuraavasti:

Rovaniemen koulutuskuntayhtymän hallituksen puheenjohtajalla ja johtajalla on konsernivalvonnan mahdollistamiseksi läsnäolo- ja puheoikeus yhtiön hallituksen kokouksissa ja hänelle on toimitettava kokouskutsut tiedoksi samalla, kun ne toimitetaan tiedoksi yhtiön hallituksen jäsenillekin. Kuntayhtymän johtajalla on konsernivalvontaa suorittaakseen lisäksi tiedonsaanti-oikeus yhtiön toimintaan ja talouteen liittyvissä asioissa.

Tytäryhteisöjen tilivelvolliset ja muut yhteisöjen yksiköiden vastuuhenkilöt vastaavat sisäisen valvonnan toteutumisesta.

Konserniohjeen noudattamista valvoo **kuntayhtymän johtaja ja yhtymähallitus.**

10.3 Tytäryhteisöjen tilintarkastus ja tarkastuslautakunnan tehtävät

REDUn 100 % omistamien tytäryhteisöjen tilintarkastusyhteisöksi tulee valita sama tilintarkastusyhteisö kuin REDUlla. Tilintarkastajan valinnasta päättää ao. tytäryhteisön yhtiökokous.

REDUn tarkastuslautakunnan on valmisteltava yhtymäkokouksen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset

ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunnalla ei ole oikeutta saada tietoja ja nähtäväkseen asiakirjoja suoraan tytäryhteisöjen toimielimiltä tai vastuuhenkilöiltä.

11 Tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpano ja nimittäminen

REDUn hallintosäännön 20 § mukaisesti yhtymähallitus ohjeistaa yhtiökokousedustajaa tytäryhteisöjen hallitusten jäsenten valinnassa, hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä.

Hallitusjäsenehdokkaiksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolainmukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua.

Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla yhteisön toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

REDUn luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuusilmoitukset

REDUn luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä. Tämä koskee myös REDUn konserniyhteisöjen hallituksen jäsenyyksiä.

12 Tytäryhteisöjen hyvä hallinto- ja johtamistapa

Kuntayhtymän hallintosäännön 10 luvun mukaisesti sisäinen valvonta on hyvän johtamis- ja hallintotavan edellytys. Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kuntayhtymäkonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Sisäistä valvontaa ja hyvä johtamis- ja hallintotapaohjeen (**Riskienhallinta ja sisäinen valvonta REDUssa**) hyväksyy hallintosäännössä määritelty toimielin ja tytäryhteisöjen hallitukset.

13 Tytäryhteisöjen neuvotteluelvoitteet ja REDUn edustajien ohjeistaminen

REDU-konserniin kuuluvan tytäryhteisön on ennen omaa päätöksentekoaan selvitettävä REDUn konsernijohdon ennakkokäsitys asiaan silloin, kun päätettävä asia merkittävästi vaikuttaa yhteisön tai REDUn toimintaan ja taloudelliseen vastuuseen. Ennakkokäsitys hankitaan vaapaamuotoisesti ja kirjallisesti.

Tytäryhteisön johdon tulee toimia huolellisesti ja yhteisön edun mukaisesti. Lopullinen päätösvalta ja vastuu erillistä kannanottoa koskevassa asiassa on aina yhteisön omalla päätöksentekotoimielimellä, vaikka konsernijohdon kannanotto päätettävään asiaan on hankittu ennen yhteisön päätöstä.

Tytäryhteisön hallituksen on hankittava konsernijohdon ennakkokäsitys seuraaviin toimenpiteisiin:

- tytäryhteisön perustaminen,
- yhteisön toiminta-ajatuksen muuttaminen,
- yhteisön toiminnan muuttaminen siten että yhteisö voi muuttaa hankintalainsäädäntöön tai oikeuskäytäntöön perustuvan sidosyksikköasemansa suhteessa REDUun,
- yhtiöjärjestyksen ja sääntöjen muuttaminen,
- pääomarakenteen muuttaminen,
- toimintaan nähden merkittävät investoinnit,
- kiinteistö- ja yrityskaupat,
- osakkeiden merkintä, mikäli osakkeiden ostamista ja omistamista ei ole erityisesti annettu yhtiön tehtäväksi,
- varsinaiseen toimintaan kuulumattomat tai siihen vain epäsuorasti liittyvät investoinnit ja niiden rahoitus,
- toimintaan nähden tärkeän omaisuuden tai oikeuksien (mukaan lukien immateriaalioikeudet) hankkiminen, myyminen, vuokraaminen, luovuttaminen tai panttaaminen,
- merkittävä lainanotto ja -anto sekä vakuuksien, takausten taikka muiden yhtiötä sitovien merkittävien rahavelvoitteiden antaminen tai niiden ehtojen muuttaminen, periaatteelliset tai taloudellisesti merkittävät sopimukset ja toiminnan laajakantoiset muutokset ja johdannaisinstrumenttien käyttö,
- merkittävät henkilöstöpoliittiset linjaukset ja yhtiön henkilöstön kannustinjärjestelmä ja sen muutokset sekä yhteisössä noudatettavan työehtosopimuksen sekä eläkeyhtiön valinta ja vaihtaminen,
- toimitusjohtajan valinta ja palkkausjärjestelmä,
- yhtiökokoukselle tehtävä voitonjakoehdotus, mikäli se poikkeaa yhtiön noudattamasta tavanomaisesta voitonjakokäytännöstä,
- muuhun kuin yhteisön tavanomaiseen toimintaan kuuluvat tai epätavallisin ehdoin tehtävät sopimukset yhtiön ja sen osakkeenomistajan taikka hallituksen jäsenen välillä, kyseisten sopimusten muuttaminen sekä sopimukseen perustuvista oikeuksista luopuminen ja
- yhteisön omaisuuden luovuttaminen konkurssiin tai selvitystilaan taikka saneerausmenettelyyn hakeutuminen.

14 Tiedottaminen ja viestintä konsernia koskevista asioista

Kuntalain 29 §:n mukaan REDUn on sopivin tavoin tiedotettava yhteisön toiminnasta.

Yhteisön on annettava kuntayhtymän johtajalle tiedottamista varten riittävän kattavat tiedot. Ennen tietojen antamista yhteisön on arvioitava, voidaanko tiedot antaa aiheuttamatta yhteisölle haittaa.

Yhteisöä koskevasta tiedottamisesta vastaa yhteisön puolesta hallitus ja toimitusjohtaja sekä kuntayhtymän puolesta kuntayhtymän johtaja (Hallintosääntö 6 §). Yhteisön tiedottamisen on tuettava konsernin asettamia tavoitteita ja toimintapolitiikkaa. Tiedottamisessa ja tietojen antamisessa yhteisöjä koskevissa asioissa tulee huomioida kuntayhtymän viestintäohjeet sekä julkisuus- ja salassapitosäännökset.

15 Tiedonsaantioikeus

15.1 Kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaaminen

REDUn luottamushenkilöllä on oikeus saada **REDUn hallussa olevia** tytäryhteisöjen toimintaa koskevia tietoja, joita luottamushenkilö pitää toimessaan tarpeellisina ja jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain mukaan eivät ole vielä julkisia ja jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. **Tietopyyntö esitetään kirjallisesti kuntayhtymän johtajalle.**

Luottamushenkilö ei saa luovuttaa tietojensaantioikeuden nojalla saamia tietoja eteenpäin, koska tiedot on tarkoitettu vain hänelle henkilökohtaisesti luottamustehtävän hoitamista varten. Asiakirjoihin tulee merkitä, mikäli ne ovat salassa pidettäviä.

15.2 Tiedonhallinta ja julkisuus

REDUn tytäryhteisöt vastaavat oman toimintansa asiakirjahallinnosta ja arkistoinnista REDU-konsernin asiakirjahallinnon ohjeiden mukaisesti. Ne myös vastaavat ja päättävät omien tietojensa ja asiakirjojen luovuttamisesta. REDU konsernipalvelut (sisäiset palvelut) ei anna tai luovuta suoraan tietoa konsernin tytäryhteisöistä.

Mikäli tytäryhteisön tehtävänä on hoitaa julkisia viranomaistehtäviä ja yhteisö käyttää julkista valtaa, tytäryhteisöä koskee siltä osin Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (Julkl 4 §:n 2 mom.). Tytäryhteisö vastaa tällöin myös tietojen luovuttamisesta Julkisuuslain tai muut lain-säädännön perusteella.

16 Tietosuoja-asetus ja tietosuojavastaava

EU-Tietosuoja-asetus

Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta Euroopan Unionin (EU) sisällä on säädetty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella 2016/679 (jatkossa Tietosuoja-asetus). Tämä 27.4.2016 Tietosuoja-asetus on EU-asetuksena sellaisenaan voimassa kaikissa EU:n jäsenvaltioissa 25.5.2018 alkaen. Kansallisella lainsäädännöllä voidaan täydentää Tietosuoja-asetusta siltä osin, kun siitä Tietosuoja-asetuksessa säädetty.

Rekisterinpitäjän tehtävät ja henkilötietojen käsittelijä

REDU-konsernina vastaa lähtökohtaisesti sen määräysvallassa olevien tytäryhteisöjen Tietosuoja-asetuksen rekisterinpitäjän tehtävistä. Tytäryhteisö toimii tällöin henkilötietojen käsittelijänä rekisterinpitäjän (REDU-konserni) lukuun. Tytäryhteisön johto vastaa, että tytäryhteisö käsittelee henkilötietoja Tietosuoja-asetuksen ja sitä täydentävän lainsäädännön mukaisesti. Tytäryhteisö vastaa myös sen käsittelytoiminnoissa tapahtuneista tietoturvaloukkauksista ja niiden mahdollisista vahingonkorvauksista ja hallinnollisista sakoista. Henkilötietojen käsittelijänä tytäryhteisö on myös sitoutunut noudattamaan REDUn yhtymähallituksen vahvistamia tietosuoja koskevia yleisiä linjauksia ja ohjeita.

Tietosuojavastaava

Tietosuojavastaavan tehtävistä on säädetty tietosuoja-asetuksen 37–39 artikloissa. REDUn (rekisterinpitäjän) tietosuojavastaava toimii lähtökohtaisesti REDU-konsernin ml. sen omistamien tytäryhteisöiden tietosuojavastaavana.

Luonnos 0.4.2 lausuntoversio korjauksin

REDUn määräysvallassa oleva tytäryhteisö voi myös päättää, että se vastaa itsenäisesti Tietosuoja-asetuksen rekisterinpitäjän velvollisuuksista ml. tietosuojavastaavan tehtävistä. Yhtiön on ilmoitettava em. päätöksestä ennen sen voimaantuloa REDUlle.

17 Konserniohjeiden voimaantulo

Konserniohje tulee voimaan Samalla tämä ohje korvaa yhtymävaltuuston 9.12.2015 §:ssä 29 hyväksymän ohjeen.

Konserniohje ja sen sisältämä yhtiöjärjestykseen tehtävä lisäys on hyväksyttävä viivytyksettä jokaisen kuntayhtymän tytäryhteisön yhtiökokouksessa.